

M A R I E A U B E R T

D S P Ě L Í L I D É

ROMÁN

DOSPĚLÍ LIDÉ

© Marie Aubert

First published by Forlaget Oktober AS, 2019

Published in agreement with Oslo Literary Agency

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Ivana Voráčková, 2024

Cover © Exil Design, 2024

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2024

ISBN 978-80-277-4875-4 (pdf)

MARIE AUBERT

DOSPĚLÍ LIDÉ

přeložila Ivana Voráčková

Cizí děti, pořád, všude. Nejhorší je to v autobuse, tam jim neuteču. Mám zpocená záda a jsem našťvaná. Slunce se opírá přímo do špinavých oken, autobus je narvaný už od Drammenu a v Kopstadu, Tønsbergu a Fokserødu nastoupí ještě další lidi, musí se kymácet v uličce a pevně se držet, přestože mají v autobuse údajně mít zajištěné místo. Na sedadle za mnou sedí otec s tak tříletým klukem, který se na iPadu dívá na pohádku o *Hakybaky lese* a má přitom zapnutý zvuk. Zní to plechově a pronikavě, otec se občas pokusí zvuk vypnout, jenže kluk se vždycky vztekle rozječí a zase ho zapne.

Při čtení se mi dělá špatně a telefon mám skoro vybitý, takže si nemůžu ani pustit podcast, slyším jen cink a břink a plechové písničky z filmu, kde myšák zpívá o tom, že *malého Brumlíka umyje hadrem, kartáčem a mýdlem*. Když se blížíme k Telemarksporten, už nedokážu dál mlčet a obrátím se na otce, je to mladý hipster s plnovousem a vlasy v culíku, nasadím široký úsměv a zeptám se, jestli by ten zvuk nešel trochu ztlumit, pěkně prosím. Sama slyším, že to zní trochu nepříjemně, ale přece musí chápat, že si to sice skvěle užívám, jenže ten zvuk tu

mít zapnutý nemůžou, v takhle nacpaném dálkovém autobuse uprostřed července, to tedy ne.

„No jo,“ povídá hipsterotec a promne si krk. „A vám to jako vadí?“

Mluví stavangerským dialektem.

„No, je to dost nahlas,“ odpovím a pořád se usmívám.

Otec se naštve a vyškubne klukovi tablet z ruky, kluk se rozvřeští, překvapeně a vztekle, postarší pár přede mnou se ohlédne a podrážděně se na mě podívá, ne na kluka s otcem, ale na mě.

„Takhle to chodí, když nechceš vypnout zvuk,“ povídá otec. „Tady paní rušíš, takže teď už se dál koukat nemůžeš.“

Autobus zajede na benzinku, zastavujeme na čůrání a na kafe, a zatímco se kluk válí přes celou sedačku a ječí, беру si kabelku a s vrískotem za zády pospíchám uličkou ven.

Kristoffer s Oleou na mě čekají na Vinterkjæru. Marthe s nimi není. Kristoffer je strašně vysoký a Olea strašně mrňavá. Na podzim začne chodit do školy, připadá mi na to moc malá, hubená a křehká.

„Rád tě vidím,“ říká Kristoffer. Dlouze mě obejmě, úplně mě ovine rukama a pevně přitiskne k sobě.

„Já tebe taky,“ říkám. „Ty máš ale dlouhé vlasy, Oleo,“ dodám a zatahám ji za culík.

„Olea se včera naučila plavat,“ hlásí Kristoffer.

Olea září, nahoře jí chybí čtyři zuby.

„Plavala jsem a táta mě vůbec nedržel!“ řekne.

„Páni,“ uznám. „Vážně? Ty jsi teda šikulka.“

„Marthe to vyfotila,“ chlubí se Olea. „Až dojedeme domů, můžeš se kouknout.“

„Marthe se určitě poflakovala na břehu, co?“ řeknu a uložím tašku do kufru auta.

„Jo,“ ozve se ze zadního sedadla spokojeně Olea. „Strašně moc se poflakuje.“

„To se neříká, Oleo,“ ohradí se Kristoffer a nastartuje. „Dobře to víš.“

Otočím se na Oleu za sebou, mrknu a hlasitě zašeptám: „Marthe je vážně trochu líná.“

Kristoffer si odkašle.

„Já to říkat můžu,“ vysvětlím. „Můžu si z ní takhle dělat legraci.“

Je to strašně lákavé, Marthe navíc udělá dobře, když ji někdo tu a tam trochu srovná, a strašně mě baví mrkat na Oleu, rozesmávat ji, až valí velká mírná kukadla nad tím, jakou má vtipnou tetu. Jedeme podél pobřeží a já Kristofferovi vyprávím o hipsterotci a klukovi, co se díval na *Hakybaky les* se zapnutým zvukem.

„A lidi se pak zlobili *na mě!*“ zakončím to. „Já přece rámus nedělala. A ten otec se fakt nakrknul.“

Kristoffer tak nějak známě voní, chatou, barvou, mořem, tělem.

„Není vždycky úplně jednoduché udržet je v klidu, víš co,“ říká.

„Ale ty bys přece Oleu nenechal v napěchovaném autobuse koukat na iPad se zvukem na plný koule, když jí byly tři,“ namítám.

„To ne,“ uzná Kristoffer. „Jenže lidi se na děti pořád zlobí a vůbec nechápou, jaké to je. Děti přece musí mít možnost chovat se jako děti.“

Takovéhle věci Kristoffer říká, děti musí mít možnost chovat se jako děti nebo taky že má člověk naslouchat vlastnímu tělu.

„Je ale rozdíl, když dítě brečí, a když má zapnutý zvuk,“ nevzdávám se.

Uvědomuju si, že až moc tlačím na pilu, teď jsem odkryla karty, je vidět, že tohle vůbec nechápu, a Kristoffer pokrčí rameny a krátce se usměje.

„Zapnutý zvuk v plném autobuse,“ zopakuju.

„Hod' se trochu do klidu, Ido,“ řekne a poplácá mě po stehně.

Otevřu pusu, že ještě něco dodám, ale zarazím se, stejně by to nepochopil. Můžu to povědět Marthe, ta se mnou v těchto věcech obvykle souhlasí, taky ji štve, když Olea zlobí. Chtěla bych jí říct ještě něco, ne hned, jakmile dorazíme, až večer, až v sobě obě budeme mít pár skleniček vína a Kristoffer zmizí, aby uložil Oleu, tehdy jí to povím.

Přede dvěma týdny jsem byla v Göteborgu, jela jsem tam sama vlakem, přespala v hotelu a ráno pak došla těch pár bloků k centru asistované reprodukce. Na klinice to vypadalo stejně jako v ostatních lékařských ordinacích, jen to tam bylo hezčí a světlejší, ve velkých květináčích rostly juky, na stěnách visely fotografie miminek a matek v tlumených barvách a taky ptáčků a vajíček. Doktor se jmenoval Ljungstedt a měl z kanceláře výhled na posilovnu na protější straně ulice, takže jsem se mohla dívat rovnou na lidi, jak běhají na pásu a zvedají činky. Vyslovoval moje jméno se švédským přízvukem, ne jako Ida, spíš jako Eida, Yjda, tvořil to i až hluboko v krku, a přitom psal na počítači a ani se na mě nepodíval. Rychle se mnou prošel celý proces, v které části cyklu bych měla začít brát hormony, jak vajíčka vyjímají, dnes mi prý udělá jen nějaké krevní testy a gynekologickou prohlídku.

„Jo, zmrazování vajíček je teď *strašně strašně strašně populární*,“ řekl výraznou švédštinou, jako by se mi snažil něco prodat, ale já už tam přece byla.

„To mi došlo,“ odpověděla jsem se smíchem.

Všechno mi přišlo takové otevřené, blížily se letní prázdniny, v Göteborgu bylo teplo a krásně, tak jsem si zarezervovala stůl v restauraci, kde jsem si plánovala dát oběd a trochu drahého bílého vína, abych si připila na to, že peníze ze spořicího účtu využiju na to, aby mi vyndali vajíčka a uložili je do jiné banky, na vajíčkový účet.

„Je to *superskvělá* příležitost,“ pokračoval doktor. „Když člověk nemá partnera nebo když třeba děti teď ještě nechce.“

„Vidíte?“ přisvědčila jsem. „Říkala jsem si, že se do toho pustím po prázdninách.“

„A pak se tu třeba za pár let objevíte s novým mládcem, až vám bude třeba dvaadvacet nebo třiačtyřicet, a vajíčka přijdou vhod,“ vykládal a bušil přitom do klávesnice. „To bude ale *parádička*.“

Zkusila jsem si představit toho mládence, vysokého vousatého chlapa, jak je tady v ordinaci se mnou, za pár let, rysy tváře jsem neviděla úplně zřetelně, ale představovala jsem si, že mě cestou ven ve výtahu obejmě a řekne *teď z nás budou rodiče, Ido*. Aspoň jednou, pomyslela jsem si na gynekologickém křesle, aspoň jednou to musí vyjít, jednou, po všech těch ženatých a zadaných a nezajímajících se a nezajímavých mužích to musí vyjít, už jen takhle tam ležet mi dávalo víru, že se to stane, že bude i muž, i dítě, jen ať je skutečnost, že jsem tady a tohle dělám, příslibem toho, že bude i něco víc, jednou.

Sledovali jsme s doktorem na ultrazvuku moji dělohu, zeptal se, kde pracuju, odpověděla jsem, že jsem architektka.

„Tak to asi kreslíte nějaké pěkné domy,“ řekl.

„Ale jo,“ přikývla jsem. „Je to docela velká firma, děláme hlavně veřejné budovy a tak, městské plánování,“ zarazila jsem se, chystala jsem se na dalekosáhlý výklad, kdo má co na starosti,

ale moc to nedávalo smysl, protože jsem tam ležela s roztaženými nohama a s přístrojem v pochvě. Když jsem vycházela ze dveří, aby mi udělali i krevní testy, v rozkroku ještě upatlaná od studeného gelu na ultrazvuk, řekl, že si promluvíme za dva týdny, až dorazí výsledky, a pak si vytvoříme plán, kdy začneme, kdy to všechno začne.

Dívám se na telefon, žádný nepřijatý hovor z čísla s předvolbou +46 tam nemám. Kristoffer řeže zatačky, je mi trochu špatně a snažím se nedívat na nedopitou láhev fanty a prázdný sáček od brambůrků na zemi pod mýma nohama. Ztloustl, má buclatější tváře, zajímalo by mě, jestli se s Oleou v autě potají cpou a pijou limonády, když s nimi Marthe není, taky má opálené paže. Marthe mi psala, že ze začátku měli krásné počasí, jezdili na ostrůvky a několikrát se koupali, ale teď je proměnlivo, takže jsem si přibalila k plavkám i svetr.

„Kdy dorazí máma se Steinem?“ ptám se.

„Zítřa,“ odpovídá. „Je docela fajn, že tu dneska večer budeme sami. Marthe není úplně ve formě.“

„Bomba,“ řeknu.

„Víš, jak to chodí,“ dodá Kristoffer a poškrábe se ve vousech. „Hormony.“

Pronese to, jako by se to rozumělo samo sebou, *víš, jak to chodí*, přitom dobře ví, že netuším, jak to chodí, ale stejně řeknu *no jo*.

„Chudák Marthe,“ dodám, založím si ruce na prsou a zasunu dlaně do zpoceného podpaží, snažím se zjistit, jestli nepáchnu.